EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 4. 6. 2025
COM(2025) 616 final

Odporúčanie

# ODPORÚČANIE RADY,

## ktorým sa schvaľuje národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Litvy

Odporúčanie

# ODPORÚČANIE RADY,

## ktorým sa schvaľuje národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Litvy

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121,

so zreteľom na nariadenie (EÚ) 2024/1263, a najmä na jeho článok 17,

so zreteľom na odporúčanie Komisie,

keďže:

## VŠEOBECNÉ ÚVAHY

(1) Zreformovaný rámec správy hospodárskych záležitostí EÚ nadobudol účinnosť 30. apríla 2024. Hlavným prvkom zreformovaného rámca správy hospodárskych záležitostí EÚ je nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade[1] spolu so zmeneným nariadením (ES) č. 1467/97 o vykonaní postupu pri nadmernom schodku[2] a zmenenou smernicou Rady 2011/85/EÚ o rozpočtových rámcoch členských štátov[3]. Cieľom rámca je zabezpečiť prostredníctvom reforiem a investícií udržateľnosť verejného dlhu a udržateľný a inkluzívny rast. Podporuje sa v ňom preberanie zodpovednosti zo strany členských štátov s dôraznejším zameraním na strednodobý horizont, sprevádzané účinným a koherentným presadzovaním pravidiel.

(2) Stredobodom nového rámca správy hospodárskych záležitostí sú národné strednodobé fiškálno-štrukturálne plány, ktoré predkladajú členské štáty Rade a Komisii. Týmito plánmi sa majú dosiahnuť dva ciele: i) zabezpečiť, aby mal verejný dlh na konci obdobia úprav hodnoverne klesajúcu trajektóriu alebo aby zostal na obozretnej úrovni a aby sa deficit verejných financií znížil pod referenčnú hodnotu 3 % HDP a udržal sa v strednodobom horizonte pod touto hodnotou, a ii) zabezpečiť, aby sa zrealizovali reformy a investície reagujúce na hlavné výzvy identifikované v kontexte európskeho semestra a aby sa riešili spoločné priority EÚ. V každom pláne sa má na tento účel predstaviť strednodobý záväzok k trajektórii

---

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 z 29. apríla 2024 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 (Ú. v. EÚ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

[2] Nariadenie Rady (EÚ) 2024/1264 z 29. apríla 2024, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 1467/97 o urýchľovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku (Ú. v. EÚ L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

[3] Smernica Rady (EÚ) 2024/1265 z 29. apríla 2024, ktorou sa mení smernica 2011/85/EÚ o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov (Ú. v. EÚ L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

vývoja čistých výdavkov[4], ktorý účinne stanovuje rozpočtové obmedzenie počas trvania plánu vzťahujúceho sa na štvorročné alebo päťročné obdobie (v závislosti od bežnej dĺžky volebného obdobia v danom členskom štáte). Okrem toho by sa malo v pláne vysvetliť, ako členský štát zabezpečí realizáciu reforiem a investícií reagujúcich na hlavné výzvy identifikované v kontexte európskeho semestra, a to najmä v odporúčaniach pre jednotlivé krajiny [vrátane odporúčaní týkajúcich sa prípadného postupu pri makroekonomickej nerovnováhe (ďalej len „PMN“)], a ako budú členské štáty riešiť v pláne spoločné priority Únie. Obdobie fiškálnej úpravy sa vzťahuje na obdobie štyroch rokov, ktoré možno predĺžiť najviac o tri roky, ak sa členský štát zaviaže, že zrealizuje súbor príslušných reforiem a investícií, ktoré spĺňajú kritériá stanovené v nariadení (EÚ) 2024/1263.

(3) Po predložení plánu má Komisia posúdiť, či plán spĺňa požiadavky nariadenia (EÚ) 2024/1263.

(4) Na základe odporúčania Komisie má Rada následne prijať odporúčanie, v ktorom stanoví trajektóriu vývoja čistých výdavkov dotknutého členského štátu a v príslušných prípadoch schváli súbor reformných a investičných záväzkov, ktoré tvoria základ pre predĺženie obdobia fiškálnych úprav.

## ÚVAHY TÝKAJÚCE SA NÁRODNÉHO STREDNODOBÉHO FIŠKÁLNO-ŠTRUKTURÁLNEHO PLÁNU LITVY

(5) Litva svoj národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán predložila Rade a Komisii 30. apríla 2025. Predložila ho po predĺžení lehoty stanovenej v článku 36 nariadenia (EÚ) 2024/1263, ku ktorému došlo po dohode s Komisiou vzhľadom na dôvody uvedené Litvou. Predĺženie bolo dohodnuté po voľbách do národného parlamentu, ktoré sa konali 13. a 27. októbra 2024, po ktorých nasledovalo niekoľko mesiacov koaličných rokovaní a konzultácií o programe novej vlády a príslušnom pláne vykonávania[5].

### Postup pred predložením plánu

(6) Pred predložením svojho plánu Litva požiadala o technické informácie[6], ktoré Komisia poskytla 31. januára 2025 a uverejnila 30. apríla 2025[7]. V technických

---

4 Ide o čisté výdavky v zmysle článku 2 nariadenia (EÚ) 2024/1263, t. j. výdavky verejnej správy bez i) úrokových výdavkov, ii) diskrečných príjmových opatrení, iii) výdavkov na programy Únie plne kryté príjmami z fondov Únie, iv) vnútroštátnych výdavkov na spolufinancovanie programov financovaných Úniou, v) cyklických prvkov výdavkov na dávky v nezamestnanosti a vi) jednorazových a iných dočasných opatrení.

5 Plán vykonávania vládneho programu je akčný plán, v ktorom sa stanovujú jasné opatrenia a lehoty na realizáciu cieľov vládneho programu.

6 Predbežné usmernenia zaslané členským štátom a Hospodárskemu a finančnému výboru zahŕňajú technické informácie i) bez predĺženia obdobia úprav a s predĺžením obdobia úprav (v trvaní 4, resp. 7 rokov) a ii) s ochranným opatrením týkajúcim sa odolnosti deficitu a bez neho. Zahŕňajú aj pôvodné hlavné podmienky a východiskové predpoklady použité v rámci, ktorý Komisia stanovila pre strednodobú projekciu verejného dlhu. Technické informácie boli vypočítané na základe metodiky opísanej v Monitore udržateľnosti dlhovej služby 2023 vypracovanom Komisiou (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Vychádzali z prognózy Európskej komisie z jesene 2024 a jej strednodobého predĺženia až do roku 2033 a dlhodobý rast HDP a náklady spojené so starnutím obyvateľstva sú v súlade so spoločnou správou Komisie a Rady o starnutí obyvateľstva z roku 2024 (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

informáciách sa uvádza, akú úroveň štrukturálneho primárneho salda je potrebné dosiahnuť v 2028, aby sa v strednodobom horizonte deficit verejných financií udržal pod úrovňou 3 % HDP a aby verejný dlh zostal v strednodobom horizonte pod úrovňou 60 % HDP, ak sa neprijmú ďalšie rozpočtové opatrenia po skončení štvorročného obdobia úprav. Strednodobý horizont je vymedzený ako desaťročné obdobie po skončení obdobia úprav. Technické informácie boli pripravené a zaslané členským štátom podľa dvoch scenárov: scenár zahŕňajúci súlad s ochranným opatrením týkajúcim sa odolnosti deficitu[8] v súlade s článkom 9 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2024/126 a scenár bez tohto ochranného opatrenia.

V technických informáciách určených Litve sa stanovuje, že ak sa má dosiahnuť súlad s platnými fiškálnymi pravidlami počas štvorročného obdobia úprav a na základe predpokladov Komisie, štrukturálne primárne saldo by malo byť na úrovni aspoň 0,3 % HDP na konci obdobia úprav (2028; scenár bez ochranného opatrenia týkajúceho sa odolnosti deficitu), ako sa uvádza v nasledujúcej tabuľke. Pre informáciu uvádzame, že štrukturálne primárne saldo by malo na konci obdobia úprav (2028) dosiahnuť aspoň 0,3 % HDP v prípade, že sa vezme do úvahy ochranné opatrenie týkajúce sa odolnosti deficitu. Ochranné opatrenie týkajúce sa odolnosti deficitu sa však v prípade Litvy, ktorá spĺňa kritériá na poskytnutie technických informácií, nepožaduje.

**Tabuľka 1: Technické informácie, ktoré Komisia poskytla Litve**

| | |
|---|---|
| Posledný rok obdobia úprav | 2028 |
| Minimálna hodnota štrukturálneho primárneho salda (% HDP), scenár bez ochranného opatrenia týkajúceho sa odolnosti deficitu | 0,3 |
| *Len pre informáciu:* Minimálna hodnota štrukturálneho primárneho salda (% HDP), scenár s ochranným opatrením týkajúcim sa odolnosti deficitu | 0,3 |

Zdroj: výpočty Komisie.

(7) V súlade s článkom 12 nariadenia (EÚ) 2024/1263 viedla Litva v apríli 2025 s Komisiou technický dialóg. Dialóg bol zameraný na trajektóriu vývoja čistých výdavkov, ktorú Litva plánuje, jej východiskové predpoklady (najmä deflátor HDP, miera rastu potenciálneho HDP, zosúladenie dlhu a deficitu, podiel dlhodobého dlhu, ktorý je splatný každý rok, a dlhodobé úrokové sadzby) a vplyv výsledných údajov za rok 2024 – z ktorých Eurostat 22. apríla 2025 uverejnil štatistiku deficitu verejných financií a dlhu verejnej správy – v porovnaní s údajmi, z ktorých vychádzajú technické informácie, ako aj predpokladané uskutočnenie reforiem a investícií reagujúcich na hlavné výzvy identifikované v rámci európskeho semestra a spoločných priorít Únie v oblasti spravodlivej zelenej a digitálnej transformácie,

[7] https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#Lithuania.

[8] V ochrannom opatrení týkajúcom sa odolnosti deficitu stanovenom v článku 8 nariadenia (EÚ) 2024/1263 sa stanovuje, že ročné zlepšenie štrukturálneho primárneho salda predstavuje 0,4 percentuálneho bodu HDP (alebo 0,25 percentuálneho bodu HDP v prípade predĺženia obdobia úprav), kým štrukturálny deficit nebude nižší ako 1,5 % HDP.

sociálnej a hospodárskej odolnosti, energetickej bezpečnosti a budovania obranných spôsobilostí.

(8) Od novembra 2024 do februára 2025 bola Litva podľa informácií, ktoré poskytla vo svojom pláne, zapojená do konzultačného procesu s občianskou spoločnosťou, so sociálnymi partnermi, s regionálnymi orgánmi a ďalšími príslušnými zainteresovanými stranami, a to v súlade s článkom 11 ods. 3 a článkom 36 ods. 1 písm. c) nariadenia (EÚ) 2024/1263.

(9) Národný kontrolný úrad, ktorý plní funkciu fiškálnej inštitúcie (ďalej len „NKÚ FI“), vydal stanovisko k makroekonomickej prognóze, z ktorej vychádza viacročná trajektória vývoja čistých výdavkov. NKÚ FI schválil makroekonomickú prognózu a dospel k záveru, že je založená na dôveryhodných makroekonomických predpokladoch a je v súlade s prognózami, ktoré vypracoval NKÚ FI.

(10) Plán bol predložený výboru národného parlamentu pre európske záležitosti a neskôr 30. apríla 2025 ho schválila litovská vláda.

**Iné súvisiace procesy**

(11) Litva predložila 25. októbra 2024 svoj návrh rozpočtového plánu na rok 2025. Komisia prijala stanovisko k tomuto návrhu rozpočtového plánu 26. novembra 2024[9].

(12) Litva 2. mája 2025 požiadala o aktiváciu národnej únikovej doložky s cieľom zohľadniť vyššie výdavky na obranu v súlade s článkom 26 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2024/1263 a v nadväznosti na oznámenie Komisie [C(2025) 2000 final] z 19. marca 2025. Rada [8. júla 2025] na základe odporúčania Komisie prijala odporúčanie, ktorým sa aktivuje národná úniková doložka pre Litvu[10].

(13) Rada 21. októbra 2024 adresovala Litve súbor odporúčaní v rámci cyklu európskeho semestra 2024[11]. Rada [8. júla 2025] adresovala Litve súbor odporúčaní v rámci cyklu európskeho semestra 2025[12].

## ZHRNUTIE PLÁNU A JEHO POSÚDENIE KOMISIOU

(14) V súlade s článkom 16 nariadenia (EÚ) 2024/1263 Komisia posúdila plán takto:

**Kontext: makroekonomická a fiškálna situácia a výhľad**

(15) Hospodárska činnosť v Litve v roku 2024 vzrástla o 2,8 %, a to vďaka výraznému nárastu súkromnej spotreby, dynamickému vývozu služieb a napriek poklesu investícií. Podľa prognózy Európskej komisie z jari 2025 sa predpokladá, že hospodárstvo zaznamená v roku 2025 nárast o 2,8 %, ku ktorému prispeje zrýchlenie

---

9 Stanovisko Komisie k návrhu rozpočtového plánu Litvy, 26. 11. 2024, C(2024)9058 final.

10 Odporúčanie Rady, ktorým sa Litve umožňuje odchýliť od trajektórie vývoja čistých výdavkov stanovenej v odporúčaní Rady [xxx] a prekročiť ju (aktivácia národnej únikovej doložky) (Ú. v. EÚ C XXX, X.X.2024, s. XX).

11 Odporúčanie Rady z 21. októbra 2024 k hospodárskej politike, rozpočtovej politike, politike zamestnanosti a štrukturálnej politike Litvy (Ú. v. EÚ C 6822, 29.11.2024).

12 Odporúčanie Rady z [8. júla 2025] k hospodárskej politike, sociálnej politike, politike zamestnanosti, štrukturálnej politike a rozpočtovej politike Litvy.

rastu spotreby a mierne oživenie investícií. V roku 2026 by sa rast reálneho HDP mal opäť zrýchliť na 3,1 %, keďže sa posilní rast investícií. V horizonte prognózy (t. j. v rokoch 2025 – 2026) sa očakáva mierne zvýšenie rastu potenciálneho HDP v Litve z 2,7 % v roku 2024 na 2,8 % v roku 2025 a jeho pokles na 2,2 % v roku 2026 v dôsledku prirodzeného úbytku obyvateľstva a poklesu počtu osôb v Litve, ktoré utekajú pred vojnou na Ukrajine. Miera nezamestnanosti bola v roku 2024 na úrovni 7,1 % a Komisia predpokladá, že dosiahne úroveň 6,8 % v roku 2025 a 6,6 % v roku 2026. Predpokladá sa, že inflácia (deflátor HDP) sa zvýši z 3,4 % v roku 2024 na 3,6 % v roku 2025 a v roku 2026 sa opäť zníži na úroveň 2,4 %.

(16) Pokiaľ ide o fiškálny vývoj, deficit verejných financií Litvy v roku 2024 predstavoval 1,3 % HDP. Podľa prognózy Európskej komisie z jari 2025 sa má v roku 2025 zvýšiť na 2,3 % HDP a pri nezmenenej politike sa v roku 2026 ustáli na úrovni 2,3 %. Verejný dlh dosahoval na konci roka 2024 úroveň 38,2 % HDP. Podľa prognózy Európskej komisie z jari 2025 sa predpokladá, že miera zadlženosti sa na konci roka 2025 zvýši na 41,2 % HDP a na konci roka 2026 na 43,9 % HDP. Vo fiškálnej prognóze Komisie sa záväzky uvedené v strednodobých plánoch nezohľadňujú, pokiaľ nie sú podložené dôveryhodne oznámenými a dostatočne špecifikovanými konkrétnymi opatreniami v príslušných oblastiach politiky.

**Trajektória vývoja čistých výdavkov a hlavné makroekonomické predpoklady v pláne**

(17) Národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Litvy sa vzťahuje na obdobie 2025 – 2029 a predstavuje fiškálne úpravy v priebehu štyroch rokov.

(18) Plán obsahuje všetky informácie požadované podľa článku 13 nariadenia (EÚ) 2024/1263.

(19) V pláne sa krajina zaväzuje k trajektórii vývoja čistých výdavkov uvedenej v tabuľke 2, ktorá zodpovedá priemernému rastu čistých výdavkov o 5,0 % za obdobie rokov 2025 – 2029 a o 5,2 % za obdobie úprav v rokoch 2025 – 2028.

(20) Technické informácie sú (za predpokladu lineárneho postupu úprav) v súlade s priemerným rastom čistých výdavkov o 4,2 % za obdobie rokov 2025 – 2029 a o 4,3 % za obdobie rokov 2025 – 2028. Trajektória vývoja čistých výdavkov, ku ktorej sa krajina zaviazala v pláne, má viesť na konci obdobia úprav (2028) k štrukturálnemu primárnemu saldu vo výške 0,3 % HDP. To znamená, že sa rovná minimálnej úrovni štrukturálneho primárneho salda 0,3 % HDP v roku 2028, ktorú Komisia poskytla v technických informáciách 31. januára 2025.

(21) V pláne sa predpokladá, že rast potenciálneho HDP sa zníži na 1,8 % v roku 2029 (z 2,8 % v roku 2024). Okrem toho sa v pláne očakáva, že miera rastu deflátora HDP stúpne na 3,4 % v roku 2025 (z 2,8 % v roku 2024), a potom klesne na 2,5 % v roku 2028.

**Tabuľka 2: Trajektória vývoja čistých výdavkov a hlavné predpoklady v pláne Litvy**

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | Priemer za obdobie platnosti | Priemer za obdobie úprav |

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | | plánu 2025 – 2029 | 2025 – 2028 |
| Rast čistých výdavkov (ročný, v %) | neuvádza sa | 6,1 | 5,2 | 4,8 | 4,5 | 4,3 | 5,0 | 5,2 |
| Rast čistých výdavkov (kumulatívny, od východiskového roka 2024, %) | neuvádza sa | 6,1 | 11,6 | 17,0 | 22,3 | 27,5 | Neuvádza sa. | Neuvádza sa. |
| Rast potenciálneho HDP (%) | 2,8 | 2,5 | 2,3 | 2,1 | 2,0 | 1,8 | 2,4 | 2,3 |
| Inflácia (rast deflátora HDP) (%) | 2,8 | 3,4 | 2,8 | 2,6 | 2,5 | 2,5 | 2,8 | 2,8 |

Zdroj: strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Litvy a výpočty Komisie.

**Vplyv záväzkov čistých výdavkov plánu na verejný dlh**

(22) Ak sa trajektória vývoja čistých výdavkov, ku ktorej sa Luxembursko zaviazalo v pláne, a východiskové predpoklady naplnia, verejný dlh by sa podľa plánu postupne zvyšoval z 38,5 % v roku 2024 na 43,7 % HDP na konci obdobia úprav (2028), ako sa uvádza v nasledujúcej tabuľke. Po úprave sa do roku 2031 plánuje mierny pokles verejného dlhu, po ktorom bude v strednodobom horizonte nasledovať opätovný nárast a v roku 2038 dosiahne úroveň 48,4 %.

**Tabuľka 3: Vývoj verejného dlhu a salda verejných financií v pláne Litvy**

| | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2038 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Verejný dlh (% HDP) | 38,5 | 41,0 | 42,5 | 43,5 | 43,7 | 43,2 | 48,4 |
| Saldo verejných financií (% HDP) | −1,3 | −1,3 | −1,3 | −1,3 | −1,2 | −1,4 | −3,0 |

Zdroj: strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Litvy.

Podľa plánu by tak verejný dlh v strednodobom horizonte zostal pod referenčnou hodnotou 60 % HDP stanovenou v zmluve. Na základe záväzkov v príslušných oblastiach politiky a makroekonomických predpokladov plánu je preto trajektória vývoja čistých výdavkov, ktorá je uvedená v pláne, v súlade s požiadavkou na dlh stanovenou v článku 16 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2024/1263.

**Vplyv záväzkov čistých výdavkov plánu na saldo verejných financií**

(23) Na základe trajektórie vývoja čistých výdavkov a predpokladov uvedených v pláne by deficit verejných financií klesal z 1,3 % HDP na 1,2 % HDP na konci obdobia úprav (2028). Podľa plánu by tak saldo verejných financií nepresiahlo referenčnú hodnotu 3 % HDP na konci obdobia úprav (2028).

(24) Okrem toho počas desiatich rokov nasledujúcich po období úprav (t. j. do 2038) by deficit verejných financií nepresiahol 3 % HDP. Na základe záväzkov v príslušných oblastiach politiky a makroekonomických predpokladov plánu je preto trajektória vývoja čistých výdavkov, ktorá je uvedená v pláne, v súlade s požiadavkou na deficit stanovenou v článku 16 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2024/1263.

**Makroekonomické predpoklady plánu**

(25) Plán vychádza zo súboru predpokladov, ktorý sa líši od predpokladov Komisie zaslaných Litve 31. januára 2025. Konkrétne sa v pláne ako dátum uzávierky, pokiaľ ide o údaje a iné informácie zohľadnené v makroekonomických a rozpočtových projekciách, uvádza 28. február 2025. V pláne sa nezohľadňujú najnovšie výsledky rozpočtového hospodárenia za rok 2024, ktoré Eurostat uverejnil v apríli 2025. Rozdiely medzi údajmi za rok 2024 použitými v pláne na výpočet úpravy a údajmi uverejnenými Eurostatom sú však malé a nemajú podstatný vplyv na potrebu úpravy. Okrem neskorého dátumu uzávierky, pokiaľ ide o údaje a ďalšie informácie, sa v pláne používajú aj rozdielne predpoklady pre ďalších deväť premenných, a to potenciálny HDP, deflátor HDP, implicitné úrokové sadzby a trhové úrokové sadzby, pružnosť príjmov za rok 2025, zosúladenie dlhu a deficitu a jednorazové opatrenia, zloženie dlhu a profil splatnosti. Tieto rozdiely v predpokladoch treba dôkladne posúdiť, a to najmä preto, že priemerný rast čistých výdavkov v pláne je vyšší ako rast vyplývajúci z technických informácií. Ďalej v texte sú uvedené rozdiely v predpokladoch, ktoré majú najväčší vplyv na priemerný rast čistých výdavkov, pričom sa každý rozdiel posudzuje samostatne.

– Plán vychádza z novších štatistických údajov a odhadov makrofiškálnych premenných na rok 2024. Tento rozdiel je riadne odôvodnený, pretože sa zohľadňujú novšie informácie. Treba poznamenať, že deficit verejných financií sa ukázal nižší, než sa predpokladalo v technických informáciách Komisie, čo umožňuje lepšiu východiskovú rozpočtovú pozíciu. To prispieva k vyššiemu priemernému rastu čistých výdavkov počas platnosti plánu, než predpokladala Komisia.

– V pláne sa používa vyrovnaný rast potenciálneho produktu, čo takisto prispieva k vyššiemu priemernému rastu čistých výdavkov počas platnosti plánu oproti predpokladom Komisie. Článkom 36 ods. 1 písm. f) nariadenia (EÚ) 2024/1263 sa poskytuje možnosť použiť alternatívne predpoklady potenciálneho rastu, a to za predpokladu, že kumulatívny rast v prognózovanom období (t. j. do roku 2038) je vo všeobecnosti v súlade

s predpokladmi Komisie, čo daný plán spĺňa. Tento predpoklad sa preto považuje za riadne odôvodnený.

– V pláne sa používa aktualizovaná konvergenčná hodnota deflátora HDP na základe očakávaní trhu. V porovnaní s predpokladmi Komisie sa v pláne tiež predpokladá mierne nižší deflátor HDP na rok 2025 a o niečo vyšší na rok 2026. Tieto hodnoty prispievajú k vyššiemu priemernému rastu čistých výdavkov počas platnosti plánu. Rozdiely sú čiastočne spôsobené novšími informáciami, a to vývojom inflácie meranej indexom spotrebiteľských cien v prvých mesiacoch roka 2025, najmä v prípade cien energií a potravín. Na druhej strane, v pláne sa predpokladá rýchlejšia konvergencia k hodnote konvergencie v porovnaní s tým, čo by vyplývalo z lineárneho konvergenčného pravidla, čím sa čiastočne vyrovnáva vplyv ostatných rozdielov v predpokladoch deflátora HDP na maximálny rast čistých výdavkov. Hoci sa v predpoklade deflátora na rok 2026 nezohľadňuje deflačný vývoj na komoditných trhoch od apríla 2025, v kombinácii s prudším poklesom v rokoch 2027 až 2028 sa rozdiel v predpoklade deflátora HDP považuje za riadne odôvodnený.

– Záväzok rastu čistých výdavkov uvedený v pláne na rok 2025 naznačuje, že Litva na daný rok predpokladá vyššiu než jednotkovú pružnosť príjmov. To prispieva k tomu, že priemerný rast čistých výdavkov počas platnosti plánu je vyšší, než predpokladala Komisia. Tento predpoklad nie je v súlade so spoločným rámcom analýzy udržateľnosti dlhovej služby.

– V porovnaní s technickými informáciami Komisie sa v pláne používajú opatrnejšie predpoklady, pokiaľ ide o implicitné a trhové úrokové sadzby, ako aj zosúladenie dlhu a deficitu. Tieto hodnoty prispievajú k nižšiemu priemernému rastu čistých výdavkov v časovom horizonte plánu. Tento rozdiel je motivovaný obozretnou tvorbou rozpočtovej politiky, a preto je riadne odôvodnený.

Zvyšné rozdiely v predpokladoch nemajú veľký vplyv na priemerný rast čistých výdavkov v porovnaní s predpokladmi Komisie. Po dôkladnej úvahe možno konštatovať, že vplyv na priemerný rast čistých výdavkov v dôsledku opatrnejšieho predpokladu, pokiaľ ide o úrokové sadzby a zosúladenie dlhu a deficitu, vyrovnáva vplyv odlišného predpokladu pružnosti príjmov v roku 2025. Z toho následne vyplýva, že rozdiel medzi trajektóriou vývoja čistých výdavkov uvedenou v pláne a tou, ktorá je v súlade s technickými informáciami, je vysvetlený predpokladmi, ktoré Komisia považuje za riadne odôvodnené. Celkovo všetky rozdiely v predpokladoch spolu vedú k priemernému rastu čistých výdavkov v pláne, ktorý je vyšší než priemerný rast čistých výdavkov vyplývajúci z technických informácií. Na základe uvedeného hodnotenia plán spĺňa požiadavky podľa článku 13 písm. b) nariadenia (EÚ) 2024/1263. Komisia zohľadní uvedené posúdenie predpokladov plánu pri svojich budúcich posúdeniach súladu s trajektóriou vývoja čistých výdavkov.

**Fiškálna stratégia plánu**

(26) Podľa orientačnej fiškálnej stratégie uvedenej v pláne sa záväzky, ktoré sa vzťahujú na čisté výdavky, splnia obmedzovaním výdavkov aj diskrečným zvyšovaním príjmov. Fiškálna stratégia zahŕňa zmeny daňovej politiky zamerané na zlepšenie progresívnosti dane z príjmov fyzických osôb, podporu investícií prostredníctvom revízie dane z príjmov právnických osôb, rozšírenie daňového základu a zníženie

daňových únikov pomocou inteligentnejšej správy a medzinárodnej spolupráce. Okrem toho sa v nej zdôrazňujú budúce úspory vo verejnom sektore prostredníctvom nulového rozpočtovania, znižovania výdavkov s nízkou prioritou a každoročného preskúmania verejných výdavkov s cieľom zvýšiť efektívnosť a umožniť prerozdelenie finančných prostriedkov do oblastí s vyššou prioritou, ako je napríklad národná obrana. Špecifikácia politických opatrení, ktoré sa majú prijať, sa potvrdí alebo upraví a vyčísli v ročných rozpočtoch. Niektoré opatrenia boli špecifikované v rozpočte na rok 2025, ktorý prijal národný parlament 19. decembra 2024, zatiaľ čo iné by sa mali potvrdiť v nadchádzajúcich rozpočtoch. Medzi opatrenia plánované na rok 2025 patrí na strane príjmov s pozitívnym fiškálnym vplyvom zvýšenie spotrebných daní, najmä zo znečisťujúcich palív, a zvýšenie sadzby dane z príjmov právnických osôb. Úpravy oslobodenia od dane z príjmov fyzických osôb (nezdaniteľnej sumy) spôsobia zníženie príjmov. Na strane výdavkov sa plánuje zvýšenie výdavkov na mzdy vo verejnej správe, obranu a dôchodky. V súvislosti s realizáciou orientačnej fiškálnej stratégie uvedenej v pláne zároveň existujú riziká, keďže ďalšie konkrétne opatrenia ešte neboli vypracované, úroveň dodatočných príjmov vyplývajúcich z opatrení na boj proti daňovým únikom je vo všeobecnosti ťažko predvídateľná a je potrebné vytvoriť dodatočný fiškálny priestor na zvýšenie financovania zdravotnej starostlivosti, sociálnej ochrany a ďalších verejných služieb, ako to odporučila aj Rada.

**Zámery týkajúce sa reforiem a investícií uvedené v pláne, ktorými sa reaguje na hlavné výzvy identifikované v kontexte európskeho semestra a ktorými sa riešia spoločné priority Únie.**

(27) V pláne sa opisujú zámery týkajúce sa reforiem a investícií s cieľom reagovať na hlavné výzvy identifikované v kontexte európskeho semestra, najmä v odporúčaniach pre jednotlivé krajiny, a s cieľom riešiť spoločné priority Únie. Plán zahŕňa približne 60 reforiem a investícií, z ktorých 11 je finančne podporovaných z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a 25 z fondov politiky súdržnosti. Reformy a investície uvedené v pláne vychádzajú z existujúceho strategického dokumentu vlády (Plán realizácie 19. vládneho programu Litovskej republiky).

(28) Pokiaľ ide o spoločnú prioritu spravodlivej zelenej a digitálnej transformácie vrátane klimatických cieľov stanovených v nariadení (EÚ) 2021/1119, plán obsahuje reformy a investície zamerané na zvýšenie podielu obnoviteľných zdrojov energie zabezpečením ich integrácie do elektrizačných sústav, zvýšenie energetickej efektívnosti systémov diaľkového vykurovania, prípravy teplej vody a chladenia, ako aj na rozvoj nabíjacej a čerpacej infraštruktúry pre alternatívne palivá. V pláne sa tiež uvádzajú opatrenia na podporu dekarbonizácie litovského priemyslu a zlepšenie stimulov na efektívnejšie predchádzanie vzniku odpadu, nakladanie s ním a zhodnocovanie druhotných surovín. A napokon, v pláne sa uvádzajú aj opatrenia, ktoré sú súčasťou rozširovania pokrytia krajiny ultrarýchlym širokopásmovým prístupom, na navrhnutie mobilnej infraštruktúry potrebnej na prevádzku na území najmenej piatich litovských krajov. Tieto a ďalšie opatrenia uvedené v pláne prispievajú k plneniu odporúčaní pre Litvu z rokov 2023, 2022 a 2020, ktoré sa týkajú zmierňovania zmeny klímy a udržateľnosti, najmä dekarbonizácie a rozširovania výroby energie z obnoviteľných zdrojov, ale aj energetickej efektívnosti a rozvoja udržateľnej dopravy. Opatrenia takisto prispievajú k plneniu odporúčaní pre Litvu v oblasti rozširovania vysokokapacitného širokopásmového pripojenia.

(29) Pokiaľ ide o spoločnú prioritu sociálnej a hospodárskej odolnosti vrátane Európskeho piliera sociálnych práv, plán obsahuje reformy a investície zamerané na úpravu režimu indexácie základných súm sociálnych dávok s cieľom zabezpečiť, aby lepšie odrážali vývoj cien a priemerných miezd, na úpravu indexácie dôchodkov zo sociálneho poistenia, zlepšenie vykonávania opatrení na podporu zamestnanosti, zavedenie udržateľného modelu financovania vzdelávania dospelých založeného na rozpočte a vytvorenie siete regionálnych kariérnych centier v celej krajine. Plán obsahuje aj reformy a investície zamerané na zavedenie požiadaviek na kvalitu sociálneho bývania a vymedzenie, zavedenie, uplatňovanie a udržiavanie požiadaviek na kvalitu sociálnych služieb. A napokon, cieľom plánu je zlepšiť prístup k zdravotnej starostlivosti a jej kvalitu, znížiť nedostatok zdravotníckych pracovníkov a posilniť prevenciu chorôb. Tieto reformy a investície prispievajú k plneniu odporúčaní pre Litvu z rokov 2023, 2020 a 2019, ktoré sa týkajú zlepšenia plánovania a poskytovania sociálnych služieb, zlepšenia vykonávania aktívnych politík trhu práce, posilnenia odolnosti systému zdravotníctva, ako aj znižovania nerovnosti, chudoby a sociálneho vylúčenia.

(30) Pokiaľ ide o spoločnú prioritu energetickej bezpečnosti, plán zahŕňa dokončenie projektu strategického harmonického prepojenia medzi Litvou a Poľskom a posilnenie odolnosti energetických systémov v strategických lokalitách inštaláciou protidronových systémov, skladovacích zariadení alebo výstavbou bezpečnostných stien. Tieto reformy a investície prispievajú k plneniu odporúčania pre Litvu z roku 2023 v oblasti energetickej bezpečnosti.

(31) Pokiaľ ide o spoločnú prioritu obranných spôsobilostí, plán obsahuje reformy a investície zamerané na rozvoj národnej pešej divízie a jej podporných vojenských jednotiek, rozvoj infraštruktúry potrebnej na umiestnenie nemeckej brigády v Litve, posilnenie litovského obranného priemyslu a na podporu vedecko-technického pokroku.

(32) V pláne sa uvádzajú informácie o súlade a v náležitých prípadoch o komplementarite s fondmi politiky súdržnosti, ako aj s plánom obnovy a odolnosti Litvy. Plán zahŕňa opatrenia z plánu obnovy a odolnosti, ako je zavedenie výroby obnoviteľných palív a rozvoj infraštruktúry na ich využívanie v odvetví dopravy alebo zlepšenie opatrení na podporu zamestnanosti. Plánom sa takisto podporujú rovnaké ciele ako plánom obnovy a odolnosti.

(33) Cieľom plánu je prispieť k plneniu potrieb Litvy v oblasti verejných investícií, ktoré súvisia so spoločnými prioritami Únie. Investičné potreby sa zväčša týkajú investícií uvedených v časti o reformách a investíciách. Pokiaľ ide o obranu, v pláne sa vysvetľuje, že litovská rada pre obranu štátu vyjadrila ambíciu prideliť v rokoch 2026 až 2030 na obranu 28 miliárd EUR, čo zodpovedá úrovni 5 – 6 % HDP ročne. Je to nad referenčným cieľom NATO, ktorý predstavuje 2 % HDP.

**Záver posúdenia Komisie**

(34) Komisia celkovo zastáva názor, že plán Litvy spĺňa požiadavky nariadenia (EÚ) 2024/1263.

**CELKOVÝ ZÁVER**

(35) V súlade s článkom 17 nariadenia (EÚ) 2024/1263 by Rada mala Litve odporučiť trajektóriu vývoja čistých výdavkov, ako sa stanovuje v pláne,

TÝMTO ODPORÚČA Litve:

1. Zabezpečiť, aby rast čistých výdavkov nepresiahol maximálnu hodnotu stanovenú v prílohe I k tomuto odporúčaniu.

PRÍLOHA I

**Maximálna miera rastu čistých výdavkov**
**(ročná a kumulatívna miera rastu, v nominálnom vyjadrení)**

**Litva**

| Roky | | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Miera rastu (%) | ročná | 6,1 | 5,2 | 4,8 | 4,5 | 4,3 |
| | kumulatívna (*) | 6,1 | 11,6 | 17,0 | 22,3 | 27,5 |
| (*) Kumulatívna miera rastu sa vypočíta vo vzťahu k základnému roku 2024. Kumulatívne miery rastu sa používajú pri ročnom monitorovaní súladu *ex post* na kontrolnom účte. | | | | | | |

V Bruseli

*Za Radu*
*predseda/predsedníčka*